

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1916.

Andra kammaren.

Nr 62.

Torsdagen den 27 april.

Kl. 12 på dagen.

§ 1.

Herr statsrådet *Vennersten* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 199, angående folkskoleseminariets i Luleå utvidgning till dubbelseminarium samt inrättande av preparandkurs vid samma seminarium;

nr 200, angående ytterligare anslag till uppförande av byggnader för en vårdanstalt, avsedd för blinda med komplicerat lyte;

nr 201, med förslag till lag innefattande tillägg till lagen om reglering av prästerskapets avlöning den 9 december 1910;

nr 159, angående särskild ersättning till vissa flottan tilldelade värnpliktiga under mobiliseringstjänstgöring;

nr 207, angående förvaltningen av pensionsförsäkringsfonden;

nr 208, angående tilläggs pension åt f. d. provinsialläkaren L. O. Svenonius;

nr 209, angående vissa ändringar i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar m. m.;

nr 198, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar;

nr 176, angående byggnad för en statens provningsanstalt m. m.;

nr 178, angående användande av överskott i djurgårdskassan till vissa byggnads- med flera arbeten vid Ulriksdals, Haga och Drottningholms slott m. m.;

nr 179, angående användande av överskott i djurgårdskassan till vissa restaureringsarbeten å Ulriksdals slott;

nr 180, angående upplåtande av änkesäte åt Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan;

nr 205, angående förstärkning av arbetskrafterna hos kammarkollegiet;

nr 206., angående bidrag till Sveriges allmänna exportförening;

nr 212, angående krigstidshjälp under år 1916 åt befattningshavare i statens tjänst; och

Andra kammarens protokoll 1916. Nr 62.

nr 188, angående förstärkning av arbetskrafterna hos kammar-rätten.

Dessa propositioner bordlades på begäran.

§ 2.

*Gemensamma
omröstningar.*

Sedan riksdagens båda kamrar förehaft och godkänt de uti stats-utskottets memorial nr 41—43, jordbruksutskottets memorial nr 36 och 37, punkterna 1—3, statsutskottets memorial nr 50, punkterna 1 och 2, ävensom bankoutskottets memorial nr 29, punkterna 1 och 2, samt nr 31 föreslagna voteringspropositioner rörande åtskilliga frågor, i vilka kamrarna fattat stridiga beslut, samt bestämt blivit, att vederbörliga omröstningar över de olika besluten skulle denna dag äga rum, så anställdes nu omröstningar enligt nedan intagna vo-teringspropositioner i följande ordning, nämligen:

Första omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial nr 41).

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må till arvode åt en särskild föredragande i finansdepartementet samt till ersättning åt vikarie för honom under semester på extra stat för år 1917 bevilja ett anslag av 7,315 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej.

Vinner Nej, har riksdagen, i likhet med andra kammaren, beslutat att till arvode åt en extra kanslisekreterare i finansdepartementet samt till ersättning åt vikarie för honom under semester å extra stat för år 1917 bevilja ett anslag av 5,250 kronor.

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknning, och befanns att omröstningen utfallit med 83 Ja och 136 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kam-maren samtidigt anställd, hade utfallit med 98 Ja och 47 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller 83 Ja och 136 Nej,

sammanräkningen visade 181 Ja och 183 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Andra omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial nr 42).

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må medgiva, att av förefintlig behållning å de av 1908—1911 års riksdagar för uppförande av mässbyggnader för underofficerare och manskap vid vissa truppförband å extra stat anvisade medel må till byggmästarfirman S. Johansson i Luleå utbetalas ett belopp av 5,700 kronor såsom ersättning för en del av firman åsamkad förlust vid uppförandet av dylik mässbyggnad vid Norrbottens regemente, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej.

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat att icke bifalla Kungl. Maj:ts förslag om beredande av viss ersättning åt byggmästarfirman S. Johansson i Luleå.

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräkning, och befanns att omröstningen utfallit med 83 Ja och 136 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 102 Ja och 41 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller 83 Ja och 136 Nej,

sammanräkningen visade 185 Ja och 177 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

Tredje omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial nr 43).

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen med bifall till herr von Kochs ifrågavarande motion, för religiös och social verksamhet bland svenskar i utländska hamnstäder anvisar på extra stat för år 1917 ett anslag av 36,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej.

Gemensamma
omröstningar.
(Forts.)

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren, med avslag å herr von Kochs motion, för religiös och social verksamhet bland svenskar i utländska hamnstäder anvisat på extra stat för år 1917 ett anslag av 35,000 kronor.

Sedan voteringsseklarna blivlt avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att vöteringsseklarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs seklarnas öppnande och uppräknings, och befanns att omröstningen utfallit med 63 Ja och 156 Nej.

Den omröstning över ovanintagna vöteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivlt av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 108 Ja och 37 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller	63 Ja och 156 Nej,
sammanräknings visade	171 Ja och 193 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivlt av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Fjärde omröstnings:

(enligt jordbruksutskottets memorial nr 36).

Den som i likhet med första kammaren vill att riksdagen må bifalla utskottets hemställan röstar

Ja:

Den, det ej vill, röstar

Nej.

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat, att de nuvarande vaktmästarna vid den patologisk-anatomiska institutionen och vid den kemiska institutionen vid veterinärhögskolan må vardera erhålla en personlig lönefyllnad av 300 kronor om året att utgå från och med den 1 januari 1917, intill dess ny lönereglering för vaktmästarna och deras vederlikar vid veterinärhögskolan besluts samt träder i tillämpning.

Sedan vöteringsseklarna blivlt avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att vöteringsseklarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs seklarnas öppnande och uppräknings, och befanns att omröstningen utfallit med 68 Ja och 149 Nej.

Den omröstning över ovanintagna vöteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivlt av första kam-

maren samtidigt anställd, hade utfallit med 88 Ja och 55 Nej, *Gemensamma omröstningar.*
 vadan, då därtill lades andra kammarens
 röster eller 68 Ja och 149 Nej, *(Forts.)*
 sammanräkningen visade 156 Ja och 204 Nej,
 och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat
 i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Femte omröstningen:

(enligt jordbruksutskottets memorial nr 37, punkt 1)

Den som i likhet med första kammaren vill att riksdagen må
 bifalla utskottets hemställan röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej.

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat
 att allenast på det sätt bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande fram-
 ställning, att riksdagen å extra stat för år 1917 för anställande av en
 statskonsulent i fröodling anvisat ett belopp av 6,500 kronor.

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd
 och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att
 voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl
 därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och
 befanns att omröstningen utfallit med 83 Ja och 132 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som,
 enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kam-
 maren samtidigt anställd, hade utfallit med 102 Ja och 39 Nej,

vadan, då därtill lades andra kammarens
 röster eller 83 Ja och 132 Nej,
 sammanräkningen visade 185 Ja och 171 Nej,
 och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat
 i överensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

Sjätte omröstningen:

(enligt jordbruksutskottets memorial nr 37, punkt 2)

Den som i likhet med första kammaren vill att riksdagen må
 bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, röstar

Ja;

*Gemensamma
omröstningar.*
(Forts.)

Den, det ej vill, röstar

Nej.

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat bifalla utskottets förevarande hemställan.

Sedan vöteringsssedlarna blivt avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att vöteringsssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknings, och befanns att omröstningen utfallit med 92 Ja och 125 Nej.

Den omröstning över ovanintagna vöteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivt av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 110 Ja och 32 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller	92 Ja och 125 Nej,
sammanräkningen visade	202 Ja och 157 Nej,
och hade alltså beslut i denna fråga blivt av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionens innehåll.	

Sjunde omröstningen:

(enligt jordbruksutskottets memorial nr 37, punkt 3).

Den som i likhet med första kammaren vill att riksdagen må med avslag åt utskottets hemställan såvitt den skiljer sig från Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning bifalla denna framställning oförändrad, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej.

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat bifalla utskottets förevarande hemställan.

Sedan vöteringsssedlarna blivt avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att vöteringsssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknings, och befanns att omröstningen utfallit med 85 Ja och 137 Nej.

Den omröstning över ovanintagna vöteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivt av första kam-

maren samtidigt anställd, hade utfallit med 86 Ja och 52 Nej, *Gemensamma*
vadan, då därtill lades andra kammarens 85 Ja och 137 Nej, *omröstningar.*
röster eller (Forts.)
sammanräkningen visade 171 Ja och 189 Nej,
och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat
i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Åttonde omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial nr 50 punkt 1).

Den som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag godkänna det vid statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden den 14 januari 1916 fogade förslag till ny stat för generalitetsstaten (se bil. 1 vid nämnda protokoll), röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej.

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat godkänna det vid statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden den 14 januari 1916 fogade förslag till ny stat för generalitetsstaten (se bil. 1 vid nämnda protokoll) med den ändring, att den vid staten fogade anmärkning 1 erhåller följande lydelse: »För tjänsteresor till möten och mönstringar åtnjuter inspektören för infanteriet rese- och traktamentsersättning, övriga medlemmar av generalitetet däremot endast reseersättning, allt enligt gällande resereglemente.»

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns att omröstningen utfallit med 45 Ja och 175 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 82 Ja och 55 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens
röster eller 45 Ja och 175 Nej,
sammanräkningen visade 127 Ja och 230 Nej,
och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat
i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Gemensamma
omröstningar.
(Forts.)

Nionde omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial nr 50, punkt 2).

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må i anledning av herrar Ekmans och Åkerlindhs samt Bergqvists och Hellbergs ovanberörda motioner, på extra stat för år 1917 till understöd åt föreningar, som verka för ökad trevnad för manskapet och dess höjande i sedligt och religiöst hänseende, bevilja ett anslag av 10,000 kronor att på de villkor, Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva, användas som bidrag till föreningarnas omkostnader för soldathemsverksamhet å förläggningssorter och mötesplatser, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej.

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat avslå såväl utskottets hemställan som ifrågavarande motion.

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns att omröstningen utfallit med 92 Ja och 123 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 100 Ja och 36 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller	92 Ja och 123 Nej,
sammanräkningen visade	192 Ja och 159 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

Tionde omröstningen:

(enligt bankoutskottets memorial nr 29, punkt 1).

Den som i likhet med första kammaren vill bifalla vad utskottet i punkt 1:o av sitt förenämnda utlåtande hemställt eller att riksdagen således må fastställa följande

Stat
för Tumba bruks tjänstemän.

Förvaltaren, lön	kr. 7,000:—		
tjänstgöringspenningar	» 3,000:—	kr. 10,000:—	
20 famnar ved samt trädgårdar, innehållande 49,37 ar, och åkerjord, » 1,45 hektar.			
Verkmästaren, lön	kr. 3,300:—		
tjänstgöringspenningar	» 1,700:—	» 5,000:—	
16 famnar ved samt trädgård, innehållande 23,14 ar, och åkerjord, » 13,88 ».			
Pappersmästaren, lön	kr. 2,400:—		
tjänstgöringspenningar	» 1,200:—	» 3,600:—	
12 famnar ved samt trädgård, innehållande 11,187 ar, och åkerjord, » 16,97 ».			
Bruksbokhållaren, lön	kr. 2,400:—		
tjänstgöringspenningar	» 1,200:—	» 3,600:—	
12 famnar ved samt trädgård, innehållande 9,71 ar, och åkerjord, » 7,09 ».			
Förrådsbokhållaren, lön	kr. 1,300:—		
tjänstgöringspenningar	» 700:—	» 2,000:—	
6 famnar ved samt trädgård, innehållande 5 ar, och åkerjord, » 7,25 ».			
Skolläraren, lön	kr. 500:—		
tjänstgöringspenningar	» 150:—		
arvode för söndagsskolan	» 150:—	» 800:—	
jämte 8 famnar ved.			
Läkaren, arvode		» 1,200:—	

Anmärkning. Veden skall bestå av blandad tall och gran.

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej.

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren, med avslag å vad utskottet hemställt, bifallt vad av herr Vahlquist m. fl. föreslagits i punkten 1:o) av deras vid utlåtagandet fogade reservation, och således fastställt följande

Gemensamma
omröstningar.
(Forts.)

Stat

för Tumba bruks tjänstemän.

Förvaltaren, lön	kr. 6,000:—	
tjänstgöringspenningar	» 3,000:—	kr. 9,000:—
Efter 5 års väl vitsordad tjänstgöring höjes lönen med 1,000 kr. 20 famnar ved samt trädgårdar, innehållande 49,37 ar, och åkerjord, » 1,45 hektar.		
Verkmästaren, lön	kr. 3,000:—	
tjänstgöringspenningar	» 1,500:—	» 4,500:—
Efter 5 års väl vitsordad tjänstgöring höjes lönen med 500 kr. 16 famnar ved samt trädgård, innehållande 23,14 ar, och åkerjord, » 13,88 ».		
Pappersmästaren, lön	kr. 2,200:—	
tjänstgöringspenningar	» 1,000:—	» 3,200:—
Efter 5 års väl vitsordad tjänstgöring höjes lönen med 400 kr. 12 famnar ved samt trädgård, innehållande 11,187 ar, och åkerjord, » 16,97 ».		
Bruksbokhållaren, lön	kr. 2,200:—	
tjänstgöringspenningar	» 1,000:—	» 3,200:—
Efter 5 års väl vitsordad tjänstgöring höjes lönen med 400 kr. 12 famnar ved samt trädgård, innehållande 9,71 ar, och åkerjord, » 7,09 ».		
Förrådsbokhållaren, lön	kr. 1,200:—	
tjänstgöringspenningar	» 600:—	» 1,800:—
Efter 5 års väl vitsordad tjänstgöring höjes lönen med 200 kr. 6 famnar ved samt trädgård, innehållande 5 ar, och åkerjord, » 7,25 ».		
Skolläraren, lön	kr. 500:—	
tjänstgöringspenningar	» 150:—	
arvode för söndagsskolan	» 150:—	» 800:—
jämte 8 famnar ved.		
Läkaren, arvode		» 1,200:—

Anmärkning. Veden skall bestå av blandad tall och gran.

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns att omröstningen utfallit med 25 Ja och 192 Nej.

*Gemensamma
omröstningar.
(Forts.)*

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 80 Ja och 62 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller	25 Ja och 192 Nej,
sammanräkningen visade	105 Ja och 254 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Elfte omröstningen:

(enligt bankoutskottets memorial nr 29, punkt 2).

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må besluta, att den nya avlöningsstaten skall träda i kraft den 1 januari 1917, beträffande förvaltaren dock redan den 1 juli 1916, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej.

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren, med avslag å vad utskottet hemställt, bifallit vad av herr Vahlquist m. fl. föreslagits i punkten 2:o) av deras vid utlåandet fogade reservation, och således beslutit, att den nya avlöningsstaten skall träda i kraft den 1 januari 1917.

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns att omröstningen utfallit med 21 Ja och 196 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 80 Ja och 62 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller	21 Ja och 196 Nej,
sammanräkningen visade	101 Ja och 258 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

*Gemensamma
omröstningar.*

(Forts.)

Tolvte omröstningen:

(enligt bankoutskottets memorial nr 31).

Den, som i likhet med första kammaren vill bifalla vad utskottet hemställt eller att riksdagen må bevilja förste deputeraden i riksgäldskontoret från och med månaden näst efter den, då riksdagen fattat beslut i ämnet, ett tilläggsarvode av sju tusen kronor för år räknat, att utgå intill dess riksdagen beslutat i anledning av eventuellt förslag rörande omläggning av arbetet inom riksgäldskontoret, dock längst för tiden till den 1 juni 1917, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej.

Vinner Nej, har riksdagen, i likhet med andra kammaren, bifallit utskottets hemställan med den ändring att ordet »sju» å första raden av sidan 8 i det tryckta utlåtandet utbyts mot ordet »tre» och således beviljat förste deputeraden i riksgäldskontoret från och med månaden näst efter den, då riksdagen fattat beslut i ämnet, ett tilläggsarvode av tre tusen kronor för år räknat, att utgå intill dess riksdagen beslutat i anledning av eventuellt förslag rörande omläggning av arbetet inom riksgäldskontoret, dock längst för tiden till den 1 juni 1917.

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknings, och befanns att omröstningen utfallit med 24 Ja och 191 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 74 Ja och 67 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller	24 Ja och 191 Nej,
sammanräkningen visade	98 Ja och 258 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

§ 3.

Föredrogos var för sig och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner

nr 154, angående anvisande av medel för anordnande av jägmästarbostäder;

nr 158, angående försäljning av områden från kungsladugården Skälby i Kalmar län; och

nr 166, angående åtskilliga med den pågående avvittningen inom Västerbottens läns lappmark sammanhängande förhållanden.

Härefter föredrogs Kungl. Maj:ts proposition, nr 172, angående inrättande av en statens hästavelsfond; och yttrade därvid

*Vid remiss av
propositionen
nr 172.*

Herr Månsson: Herr talman! Såvitt jag har läst denna proposition rätt och icke i något avseende missförstått den — jag är ju icke så värst spränglärd i konstitutionella frågor — i vilket fall jag på förhand ber om undseende, så föreligger här ett fall, där man ifrån Kungl. Maj:ts sida sökt inkräkta på riksdagens bevillningsrätt. Vid tillåtelser av export av hästar har Kungl. Maj:t föreskrivit avdrag med vissa procent av försäljningspriserna men samtidigt *utfäst*, att dessa medel skulle användas till bestridande av utgifter för hästavelns främjande. Herr statsrådet säger, att han icke kunnat under annan förutsättning tillstyrka avdrag, och han tror sig veta, att hästägarna gärna funnit sig i dessa avdrag, därför att de visste, att därigenom uppkomna medel skulle användas till hästavelns bästa. Enligt mitt förmenande har herr statsrådet utfäst sig för medlens användande på ett sätt, som synes stå i konflikt med riksdagens rättigheter. Och det hade, anser jag, icke behövts en sådan utfästelse till fromma för hästavelns intressenter, som redan förut äro tillräckligt gynnade. De ha, som vi veta, synnerligen höga tullar på sina hästar. De mottaga ständigt av riksdagen stora understöd. De ha nu under kristiden genom de höga priser på de exporterade hästarna och den genom exporten uppkomna fördyringen av de hästar, som säljas i landet, erhållit betydande inkomster. Och under det närmaste årtiondet i varje fall — förmodligen ytterligare ännu ett årtionde — komma till följd av de förhållanden, som skapats under kriget, hästarna att draga mycket höga pris, varigenom hästuppfödarnes inkomster också för framtiden bli högst betydande.

Nu kunde man undra, om det icke varit meningen, att de sålunda uppkomna och avsatta medlen skulle kunnat möjliggöra, att man för framtiden icke behövde i riksdagen bevilja några medel till hästavelns främjande. Man skulle kunna tro i första ögonblicket, att denna samling godsägare, vilken är den ledande kraften, när det gäller att utså fiendskap i landet mot författningen och riksdagen, nu blivit så fin, att den över huvud taget icke ville mottaga något understöd av riksdagens hand. Att detta är en villfarelse kommer man under fund med, om man ser på sidan 7 här i propositionen, där det betonas, att dessa medel ingalunda avse att ersätta de anslag, som utgå till hästavelnsändamål, vare sig under nionde huvudtiteln eller bland anslag till kapitalökning, på det att man, som det heter, icke med den ena handen må taga igen vad man giver med den andra.

Vid remiss av
propositionen
nr 172.
(Forts.)

Jag har, herr talman, med dessa ord velat särskilt påpeka innehållet i denna proposition och vill även uttala mina betänkligheter emot, att man genom en sådan fondbildning undandraget riksdagen dess rätt till framtida prövning av denna post i statsutgifterna.

Vidare anfördes ej. Kammaren beslöt att överlämna ifrågavarande proposition jämte det i anledning av densamma inom kammaren nu avgivna yttrandet till jordbruksutskottet.

§ 4.

Herr statsrådet *Mörcke* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 202, angående pension å allmänna indragningsstaten åt förra förestånderskan för Norrbottens regementes persedelreparationsverkstad Margreta Johanna Sandström;

nr 203, angående anläggning av skjutbana för Norrlands dragonregemente; och

nr 204, angående verkställande av vissa ändringsarbeten i Skånska dragonregementets skosmedjelokaler.

Nämnda propositioner blevo på begäran bordlagda.

§ 5.

Vidare föredrogos var efter annan nedannämnda på kammarens bord liggande propositioner; och remitterades därvid

till jordbruksutskottet propositionerna:

nr 173, angående anslag för undersökning av staten tillhöriga mossar;

nr 174, angående inrättande av ett statsstuteri vid Ottenby;

nr 184, angående vissa ändringar i gällande stat för veterinärinrättningen i Skara;

nr 185, angående utbetalande av visst belopp såsom lösen för vissa äldre hamnbyggnader vid Kiviks hamn i Kristianstads län; och

nr 194, angående kapitalökning för lånefonden för torvin-
dustriens understödjande;

till statsutskottet propositionerna:

nr 147, angående vissa ändringar i föreskrifterna om avlöning av lärarinnorna vid statsunderstödda enskilda läroanstalter m. m.;

nr 168, angående anslag för ordnande av tomtområdet vid folkskoleseminariet i Uppsala;

nr 169, angående anslag för undervisning i entomologi m. m. vid universitetet i Lund;

nr 189, angående anslag till upplysnings- och undervisningsverksamhet för nykterhetens främjande; och

nr 190, angående ändrade grunder för anordnande av undervisning i fortsättningsskola;

till bevillningsutskottet propositionen, nr 187, angående förslag till förordning om ändrad lydelse av §§ 13, 14 och 19 i förordningen den 15 november 1907 om frihamn och förordning om ändrad lydelse av §§ 13, 15 och 19 i förordningen den 20 december 1912 om frilager;

till statsutskottet propositionen, nr 177, angående beredande av ny ämbetslokal för patent- och registreringsverket;

till bevillningsutskottet propositionen, nr 181, angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att meddela befrielse från vissa tull- och andra avgifter för gåvor och understöd in natura till krigsfångar m. m.;

till statsutskottet propositionerna:

nr 182, angående understöd till aktiebolaget svenska ostasiatiska kompaniet för fortsatt uppehållande av regelbunden ångfartygsförbindelse mellan Sverige och Ostasien; och

nr 193, angående disposition av den statsverket vid expropriation tillfallna löseskillingen för fastigheten nr 1 i kvarteret Memnon i Stockholm;

till bankoutskottet propositionerna:

nr 196, angående pension åt verkmästaren vid mynt- och justeringsverket O. G. Eklöf; och

nr 197, angående fortsatt understöd åt genom olyckshändelse under tjänstutövning omkomne tillförordnade gränsridaren i Kopparbergs län Per Erik Staffanssons son Cingal;

till statsutskottet propositionerna:

nr 149, angående anslag till ersättning åt förlikningsmän för medling i arbetstvister;

nr 161, angående anslag till anläggande av en torvpulverfabrik för statens järnvägars räkning m. m.;

nr 162, angående anläggande av ytterligare ett järnvägsspår mellan Tranås och Sävsjö;

nr 165, angående beviljande av anslag för elektrifiering av statsbanelinjen Kiruna—Svartön samt för utförande av en andra utbyggnad av kraftstationen vid Porjus;

nr 175, angående vissa åtgärder för bekämpande av arbetslösheten bland stenarbetare;

nr 183, angående anslag till underlättande av medellösa arbetssökandes resor;

nr 191, angående anslag till husmodersskolor m. m.; och

nr 192, angående anslag till befrämjande och organiserande av den offentliga arbetsförmedlingen i riket;

till konstitutionsutskottet propositionen, nr 171, om ändrad

lydelse av 18 § 1, 2, 8, 9, 31, 44 och 52 punkterna i lagen om val till riksdagen; samt

till lagutskottet propositionen, nr 186, med förslag till lag om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter samt lag om utsträckt tillämpning av lagen den 6 mars 1916 om förbud i vissa fall mot överlåtelse av svenskt fartyg eller andel däri samt mot tidsbefraktning av fartyg.

§ 6.

Föredrogos var för sig och hänvisades till särskilda utskottet de på bordet liggande motionerna nr 274, av herr *Tysk*, nr 275, av herr *Eriksson* i Grängesberg *m. fl.*, och nr 276, av herr *Thore*.

§ 7.

Jordbruksutskottets nu föredragna memorial, nr 53, med överlämnande till riksdagen av förteckning över försålda kro-noegendomar, lades till handlingarna.

§ 8.

Avgåvos följande nya motioner, nämligen av:

herr *Holm*, nr 277, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 154, angående anvisande av medel för anordnande av jägmästarbostäder;

herr *Cederborg*, nr 278, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 164, med förslag till lag om ändrad lydelse av 2, 3, 9, 36 och 37 §§ i lagen den 31 augusti 1907 angående stadsplan och tomtindelning; och

herr *Palmstierna*, nr 279, i anledning av sistnämnda proposition.

§ 9.

Herr talmannen meddelade, att herr statsrådet och chefen för lantförsvarsdepartementet tillkännagivit, att han vid kam-marens sammanträde den 29 i denna månad ämnade besvara herr Jönssons i Revinge interpellation angående Södra skånska infanteriregementets förläggning.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag.

§ 11.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr *Lundström* i Vreten under 4 dagar fr. o. m. den 28 april,
» *Gustafsson* i Örebro » den 29 april och
» *Anderson* i Råstock » 3 dagar fr. o. m. den 29 april.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 3,5 e. m.

In fidem
Per Crowall.